

Εκκλησιαστικοί εορτασμοί (Σεβ. Μητροπ. Ναυπάκτου & Αγ. Βλασίου Ιερόθεος)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 18 Οκτωβρίου, 2014

Τό έορτολόγιο τής Έκκλησίας διαιρεί τό έκκλησιαστικό έτος σέ διάφορους σταθμούς πού σηματοδοτοῦν τό σωτήριο έτος, πού εἶναι σωτηριώδης χρόνος, καί τό προσδιορίζουν. Έτσι έχουμε τίς Δεσποτικές καί Θεομητορικές έορτές καί τίς έορτές τῶν άγιών τής Έκκλησίας, καθώς επίσης τίς έορτές διαφόρων έκκλησιαστικῶν γεγονότων. Τό έκκλησιαστικό έτος (έναρξη 1η Σεπτεμβρίου) καί τό έορτολόγιο αρχίζουν από τήν Γέννηση τής Θεοτόκου (8 Σεπτεμβρίου), μέ τήν όποία αρχίζει ή αντίστροφη μέτρηση για τήν ένανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ, καί τελειώνει τόν Αὔγουστο μέ τήν έορτή τής Κοιμήσεως τής Θεοτόκου καί τήν έορτή τής Άγίας Ζώνης τής Παναγίας. Μέσα σέ αυτό τό διάστημα εκτίθεται τό έργο τής θείας Οικονομίας, δηλαδή ή ένανθρώπηση τοῦ Χριστοῦ τής όποίας ή συνέπεια εἶναι ή σωτηρία τοῦ ανθρώπου. Αύτά αποτελοῦν τήν ιερά ιστορία.

Οί άγιοι εἶναι «μιμήματα τής θείας άγάπης», εἶναι μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, γι' αυτό καί οί έορτές τους εἶναι σημαντικά γεγονότα για τήν ζωή τής Έκκλησίας. Οί άγιοι δέν εἶναι άπλῶς οί καλοί άνθρωποι καί εύσεβεῖς Χριστιανοί, αλλά οί θεούμενοι, έπειδή μετέχουν τής Χάριτος τοῦ Θεοῦ καί οδηγοῦνται πρός τήν θέωση. Ἡ λέξη θεούμενος δέν σημαίνει αυτόν πού έχει θεωθῆ ώς μιά στατική κατάσταση, αλλά αυτόν πού βρίσκεται σέ πορεία πρός τήν θέωση, άγιαζόμενος από τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ, άφοῦ ό άγιος συνεχῶς άγιάζεται, κατά τόν λόγο τής Αποκαλύψεως «καί ό άγιος άγιασθήτω έτι» (Απ. κβ´, 11).

Γιά νά μελετήση κανείς τόν βίο κάθε άγίου πρέπει νά προβῆ σέ **τέσσερεις ένέργειες**, γιατί οί άγιοι έχουν μιά ιδιαιτερότητα από τούς άνθρωπους εκείνους πού διακρίνονται μέσα στήν κοινωνία καί τήν ιστορία.

Ἡ **πρώτη** εἶναι νά διαβάση τό **συναξάριον τής ημέρας**, όπου παρατίθεται ό βίος καί ή πολιτεία τῶν άγιών. Ὁ άγιος Νικόδημος ό Άγιορείτης στόν «Συναξαριστή» του άπλοποίησε τήν γλώσσα τοῦ συναξαρίου πού παρατίθεται στόν κανόνα τής άκολουθίας τοῦ Ὁρθρου καί έτσι μπορεῖ νά γίνη κατανοητότερος ό βίος τῶν άγιών. Έκεῖ βλέπει κανείς τά **αὔθεντικά ιστορικά στοιχεῖα τῶν άγιών**, τά όποία ξεκαθαρίζονται από

τυχόν προσθήκες πού παρεισέφρυσαν διά μέσου τῶν χρόνων, τά θαύματά του,

τό μαρτύριό του ἢ τό ὀσιακό τέλος του καί πολλές φορές σέ παραπομπές δίνει διάφορα ἄλλα στοιχεῖα τόσο ἱστορικά ὅσο καί πατερικά. Διαβάζοντας τόν συναξαριστή ἀποκτᾶμε μιὰ ἀύθεντική γνώση τῆς ζωῆς κάθε ἀγίου.

Ἡ **δεύτερη** πράξη εἶναι νά διαβάση κανεῖς

τίς τυχόν **πατερικές ὀμιλίες** πού διασώθηκαν γιά τίς συγκεκριμένες Δεσποτικές καί Θεομητορικές ἑορτές καί τίς ἑορτές τῶν ἀγίων. Διαβάζοντας αὐτές τίς πατερικές ὀμιλίες καταλαβαίνουμε τήν θεολογική διάσταση τῆς ἑορτῆς. Ἡ διαφορά τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ γεγονότος ἀπό κάθε ἄλλο γεγονός ὀφείλεται στήν θεολογία πού τό χαρακτηρίζει. Ἡ θεολογία τῆς Ἐκκλησίας προσδιορίζει τήν ἀγιότητα καί τήν ξεχωρίζει ἀπό τήν ἐπίπλαστη ἐξωτερική εὐσέβεια καί τήν ἠθική κοινωνικότητα. Ἔτσι, οἱ πατερικές ἐρμηνευτικές ἀναλύσεις εἶναι σημαντικές γιά τήν κατανόηση τῆς ἀτμόσφαιρας, ἡ ὁποία χαρακτηρίζει κάθε ἅγιο, ἀλλά καί τίς προϋποθέσεις τοῦ ἀγιασμοῦ καί τῆς θεώσεως. Μέ αὐτήν τήν μελέτη καταλαβαίνουμε ὅτι οἱ ἅγιοι διαφέρουν ἀπό ἄλλους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι τυχόν ἔχουν τά ἴδια ἐξωτερικά στοιχεῖα.

Τό σημαντικό εἶναι ὅτι οἱ ἅγιοι Πατέρες

ὅταν βιογραφοῦν ἕναν ἅγιο τό κάνουν μέσα ἀπό τήν δική τους πνευματική ἐμπειρία, σύμφωνα μέ τήν βασική ἀρχή ὅτι οἱ ἐπιστήμονες κάθε εἰδικότητας ἀναγνωρίζουν τούς ὁμότεχνούς τους, καί κατά συνέπεια μόνον οἱ ἅγιοι ἀναγνωρίζουν τούς ἀγίους, γιατί ἔχουν τά ἴδια πνευματικά βιώματα.

Ἡ **τρίτη** ἐνέργεια στήν ὁποία πρέπει νά

προβῆ κανεῖς εἶναι νά διαβάση τά **τροπάρια** πού ἔχουν γραφῆ γιά τήν ἑορτή ἢ τόν συγκεκριμένο ἅγιο, γιατί αὐτά μέ ἕναν πολύ ὠραῖο τρόπο εἶναι δοξολογικά, ἀλλά παρουσιάζουν καί τήν ὅλη ἐμπειρία τῆς Ἐκκλησίας περί τῆς θεώσεως, ἤτοι περί τῆς ἀγιότητος. Τά τροπάρια κατά τρόπον ἀπαράμιλλο, ἀφοῦ εἶναι δημιουργήματα μεγάλων ὑμνογράφων, περιγράφουν τόν τρόπο ἀγιασμοῦ, τήν μεθοδολογία τῆς ἀγιασμένης ζωῆς καί αὐτή ἡ μεθοδολογία εἶναι ἡ κάθαρση, ὁ φωτισμός καί ἡ θέωση.

Μοῦ ἀρέσει νά διαβάζω τήν ὑμνογραφία τῆς

Ἐκκλησίας, τά θαυμάσια τροπάρια, πού ἔγραψαν ἅγιοι ὑμνογράφοι, οἱ ὁποῖοι ἦταν ἐκφραστῆς τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως, γιατί τά τροπάρια αὐτά εἶναι ὕμνοι δοξολογικοί μέ τούς ὁποίους ὅλη ἡ Ἐκκλησία ἀνυμνεῖ καί δοξάζει τόν Θεό γιά τήν παρουσία τῶν ἀγίων στήν ζωή μας. Ἔτσι, τά τροπάρια μέ ἕναν καταπληκτικό καί ὀρθόδοξο τρόπο συνδέουν τήν θεολογία

μέ την άσκηση, την ζωή μέ τον θάνατο, την θεωρία μέ την πράξη, την μέθεξη της καθαρτικής, φωτιστικής και θεοποιού ένεργείας του Θεού από τον συγκεκριμένο άνθρωπο.

Η **τέταρτη** ένεργεια στην όποία πρέπει νά προβή κανείς για νά εισδύση στό πνευματικό περιεχόμενο κάθε έορτής είναι νά μελετήσει προσεκτικά την **εικόνα** του άγιου ή την εικόνα κάθε Δεσποτικής και Θεομητορικής έορτής. Η Έκκλησία μέ την άγιογραφία παρουσιάζει, όσο είναι δυνατόν, την «καινή κτίση», πού ζούν οι άγιοι, την μέθεξη του άκτίστου Φωτός, την έμπειρία της Πεντηκοστής, την μετοχή στην Βασιλεία του Θεού. Έτσι, διά της θέας της ιερᾶς εικόνας των άγιων μπορούμε νά δοῦμε την μεταμόρφωση της ψυχής και του σώματος, την φανέρωση της ούράνιας Έκκλησίας, στην όποία μετέχουμε άμυδρώς από τώρα και πορευόμαστε σέ αυτήν.

Φαίνεται πολύ καθαρά ότι τά Συναξάρια δείχνουν τον βίο και την πολιτεία κάθε άγιου· οι πατερικές όμιλίες περιγράφουν την θεολογία της αγιότητας και τίς προϋποθέσεις πού όδηγοῦν στην αγιότητα· οι ύμνοι έκφράζουν την δοξολογία της Έκκλησίας προς τον Θεό για την ύπαρξη των άγιων και διατυπώνουν όλη την πνευματική πείρα της Έκκλησίας· και οι ιερές εικόνες παρουσιάζουν όσο είναι δυνατόν την θέωση ψυχής και σώματος των άγιων, την μέθεξη της άκτίστου δόξης του Θεού, από τον συγκεκριμένο άγιο.

Πολλές φορές αισθάνομαι ότι δέν μπορώ νά κάνω ένα όρθόδοξο κήρυγμα στον Ναό στίς Δεσποτικές και Θεομητορικές έορτές, αλλά και στίς έορτές των άγιων, εάν δέν μελετήσω συγχρόνως τό συναξάριο της έορτής, τίς όμιλίες των Πατέρων, την ύμνογραφία της λατρείας και την άγιογραφία. Αν δέν γίνεται αυτό, τότε τό κήρυγμα χάνει την έκκλησιαστικότητά του και προσφέρεται στους πιστούς έκκοσμηκευμένο, είναι ένα έθνοκοινωνικό κήρυγμα, μεταφέρει στον άμβωνα της Έκκλησίας την κοινωνική ζωή μέ τά πάθη και τούς ανταγωνισμούς της. **Ο έκκλησιαστικός άμβωνας δέν είναι ό τόπος για νά άπαντᾷ ό Κληρικός σέ κοινωνικά προβλήματα, αλλά τόπος για νά καταρτίζη τούς έκκλησιαζομένους στον σκοπό**

της Έκκλησίας πού είναι ή ένωσή τους μέ τον Χριστό και την σωτηρία του.

Ο Κληρικός έχει την δυνατότητα νά άσχοληθῆ και μέ άλλα θέματα, ήτοι κοινωνικά, έθνικά, κλπ. σέ άλλες αίθουσες πού προσφέρονται γι' αυτόν τον σκοπό.

Ο χώρος της Έκκλησίας, της θείας

Εὐχαριστίας καί τῆς λατρείας εἶναι ἱερός καί ἀποβλέπει στήν πνευματική κατάρτιση τῶν πιστῶν καί τήν αὐξησή τους ἐν Χριστῷ.

Ἐπομένως, ἡ μελέτη τοῦ βίου καί τῆς πολιτείας ἐνός ἀγίου μέ τόν συνδυασμό τεσσάρων παραγόντων, τοῦ Συναξαρίου τους, τῶν πατερικῶν ὁμιλιῶν, τῆς ὑμνογραφίας τῆς Ἐκκλησίας καί τῆς ἀγιογραφίας συνιστᾷ ὀρθόδοξο ἐκκλησιαστικό φρόνημα πού δημιουργεῖ ἐκκλησιαστικό ἦθος. Ἡ διάσπαση μεταξύ τῶν τεσσάρων αὐτῶν παραγόντων προσφέρει ἐλλειμματικό ἐκκλησιαστικό ἐόρτιο λόγο, πού ἀποπροσανατολίζει τούς πιστούς.

(Πηγή: parembasis.gr)

Διαβάστε περισσότερα κείμενα του Σεβασμιωτάτου πατρώντα [εδώ](#)